

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Jerzy Grubba

w sprawie **O. P.** (poprzednio A. G.)

skazanego za popełnienie czynu z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, bez udziału stron (art. 545 § 3 k.p.k.),

w dniu 3 lipca 2024 r.

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 20 marca 2024 r., sygn. akt IV KO 100/23

i na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

- 1. uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2024 r., sygn. akt IV KO 100/23 o odmowie przyjęcia wniosku O.P. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2004 r., sygn. akt II AKa 91/04 i sprawę przekazać Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania;**
- 2. obciążyć Skarb Państwa kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęło zażalenie O. P. na postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 2024 r., wydane w trybie art. 545 § 3 k.p.k., mocą którego odmówiono przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 24 czerwca 2004 r. utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z 12 czerwca 2003 r. Wyrokiem pierwszoinstancyjnym m.in. O. P. (wówczas A. G.) został skazany na dwie jednostkowe kary 15 lat pozbawienia wolności za popełnienie dwóch zbrodni: z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i orzeczono wobec niego karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności. Na obecnym etapie postępowania skazany domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia Sądu Najwyższego kwestionując odmowę przyjęcia jego wniosku o wznowienie postępowania bez zapoznania się przez Sąd Najwyższy z dowodami przedstawionymi przez niego w trybie art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżone postanowienie Sądu Najwyższego podlegało uchyleniu z uwagi na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na nienależytej obsadzie sądu przez branie udziału w wydaniu orzeczenia z 20 marca 2024 r. osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

W sprawie O. P. na etapie postępowania wznowieniowego postanowienie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. podczas posiedzenia 20 marca 2024 r., wydał pan Paweł Kołodziejski. Osoba ta została powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej postanowieniem Prezydenta RP z 7 marca 2022 r. poprzedzonego poparciem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 8 grudnia 2017 r. Wadliwość powyższej procedury omówiona została w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu

siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, wynika też z normatywnej treści art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Rolą powołanych przepisów jest zagwarantowanie stronie prawa do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu, a takim może być wyłącznie sąd ustanowiony ustawą. W omawianej sprawie Sąd Najwyższy dostrzegł wady w procedurze powołania na stanowisko sędziego SN pana Pawła Kołodziejskiego, które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, gdyby w obiegu prawnym pozostało orzeczenie wydane z jego udziałem. Każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPC wykładnią standardu z art. 6 ust. 1 EKPC (zob. post. SN: z 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z 22 marca 2022 r., I KZP 13/21; z 15 września 2022 r., I KO 75/21), a to skutkuje przyjęciem, że rozstrzyganie w sprawie przez osobę powołaną do Sądu Najwyższego na stanowisko sędziego w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, ale także standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Takie stanowisko zostało wyrażone w wyrokach EKPC przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińskiej-Ficek oraz Ozimka oraz z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o. a punkt widzenia Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 16 września 2022 r., III KK 339/22 głoszący, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz – ostatecznie dopełnił zasadności twierdzenia, że realizacja standardów wynikających z przepisów art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych wymagała wyeliminowania z obiegu prawnego orzeczenia wydanego przez pana Pawła Kołodziejskiego.

Podsumowując, skoro w składzie Sądu Najwyższego podczas posiedzenia w trybie art. 545 § 3 k.p.k. brała udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. w osobie pana Pawła

Kołodziejskiego, to uznać należało, że Sąd Najwyższy orzekający w sprawie IV KO 100/23 był nienależycie obsadzony, co implikowało stwierdzenie, że na tym etapie procedowania zachodziła bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W związku z powyższym nie pozostawało nic innego jak uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

[J.J.]

[a.ł]

Jerzy Grubba

Michał Laskowski

Waldemar Płóciennik